

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในบทนี้จะเสนอขั้นตอนการวิจัย ซึ่งมีเนื้อหารายละเอียด ดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,490 คน จาก 118 โรงเรียน (ข้อมูลรายชื่อจำนวนครูจาก จ.18 โรงเรียนสังกัด สพฐ.ปีการศึกษา 2552)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 316 คน มีวิธีการดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane' (1973:727 อ้างถึงใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2543:27) จำนวน 316 คน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน กำหนดเป็น .05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{1490}{1 + 1490(0.05)^2}$$

$$n = \frac{1490}{4.725}$$

$$n = 315.34$$

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 316 คน

2.2 หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอด้วยการเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามประชากรในแต่ละอำเภอเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจาย ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ และขนาดโรงเรียน

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)			
	ขนาดสถานศึกษา			รวม	ขนาดสถานศึกษา			รวม
	เล็ก	กลาง	ใหญ่		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
ตากใบ	46	119	308	473	10	25	65	100
สุโหงปาดี	64	185	58	307	14	39	12	64
สุโหงโก-ลก	-	50	192	242	-	11	41	52
แว้ง	28	174	101	303	6	37	21	64
สุคีริน	19	78	68	165	4	17	14	35
รวม	115	606	727	1,490	34	129	153	316

2.3 ทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ใช้วิธีจับฉลากโดยการสุ่มแบบไม่คืนกลับ ได้กลุ่มตัวอย่าง 316 คน จากครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ในแต่ละอำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการครู มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ที่ตั้งสถานศึกษา ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 การบริหารความเสี่ยงของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ในด้านความเสี่ยงภายในสถานศึกษา 4 ด้าน รวม 40 ข้อ

- | | |
|--|--------------|
| 1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ | จำนวน 10 ข้อ |
| 2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน | จำนวน 10 ข้อ |
| 3. ความเสี่ยงด้านการเงิน | จำนวน 10 ข้อ |
| 4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ | จำนวน 10 ข้อ |

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณ 5 ค่า (Rating scale) ตามแบบของ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538) โดยให้ค่าน้ำหนัก ดังนี้

- | | |
|---|--|
| 5 | หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ มากที่สุด |
| 4 | หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ มาก |
| 3 | หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ มาก |
| 2 | หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ น้อย |
| 1 | หมายถึง มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับ น้อยที่สุด |

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 สถานศึกษา จากตำรา เอกสาร วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถาม
- ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่

เกี่ยวข้อง นำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่อง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร Rovinelli และ Hambleton (อ้างถึงในพ่องศรี วาณิชสุภวงษ์, 2546: 140) โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

- + 1 เมื่อเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

จากการ พิจารณาจากผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นรายด้านและทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha- Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .979

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ แล้วไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและพบผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ด้วยตนเอง เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามโดยการนำไปใส่ไว้ในตู้รับหนังสือของแต่ละอำเภอ พร้อมกับโทรศัพท์ประสานขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่เป็นศูนย์เครือข่าย เพื่อแจกและเก็บแบบสอบถามให้ ข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจัดส่งกลับมายังเขตพื้นที่ การศึกษา หลังจากแจกแบบสอบถามแล้วประมาณ 2 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการครู ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ดำเนินการดังนี้

2.1. คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในภาพรวมและรายด้าน พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในตารางประกอบคำบรรยาย โดยได้กำหนดระดับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ออกเป็น 5 ระดับ และกำหนดระดับคะแนนดังต่อไปนี้

- 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับมาก
- 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารความเสี่ยงในระดับน้อยที่สุด

2.2 วิเคราะห์ความแตกต่างด้วยการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่างกัน ที่ตั้งสถานศึกษาและขนาดโรงเรียน โดยการทดสอบ ค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน จะนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยใช้สูตร Rovinelli และ Hambleton, (1978 : 34 - 37 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546 :140) ดังนี้

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2543)

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ K แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{จำนวนของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้
(อ้างถึงในพ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546: 156)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สูตร
(อ้างถึงใน พ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546 : 160)

$$SD. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ SD. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \bar{X} แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 X_i แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2.5 การทดสอบค่าเอฟ (F- test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance)

2.5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตร
(อ้างถึงในพ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546 : 180)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}, df = k, n - k$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F - Distribution)
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
 k แทน จำนวนกลุ่มที่ศึกษา
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.5.2 เปรียบเทียบพหุคูณ (Post multiple comparisons) เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทีละคู่ หลังการทดสอบความแปรปรวน เพื่อทดสอบดูว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีการของ Scheffe' เมื่อกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่เท่ากัน โดยใช้สูตร (อ้างถึงในพ่องศรี วาณิชศุภวงส์, 2546 : 182)

$$F = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}{MS_w \left[\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right] (\kappa - 1)}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F - Distribution)
	$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบ
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	n_i, n_j	แทน	ขนาดของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบ
	κ	แทน	จำนวนกลุ่มที่ศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus